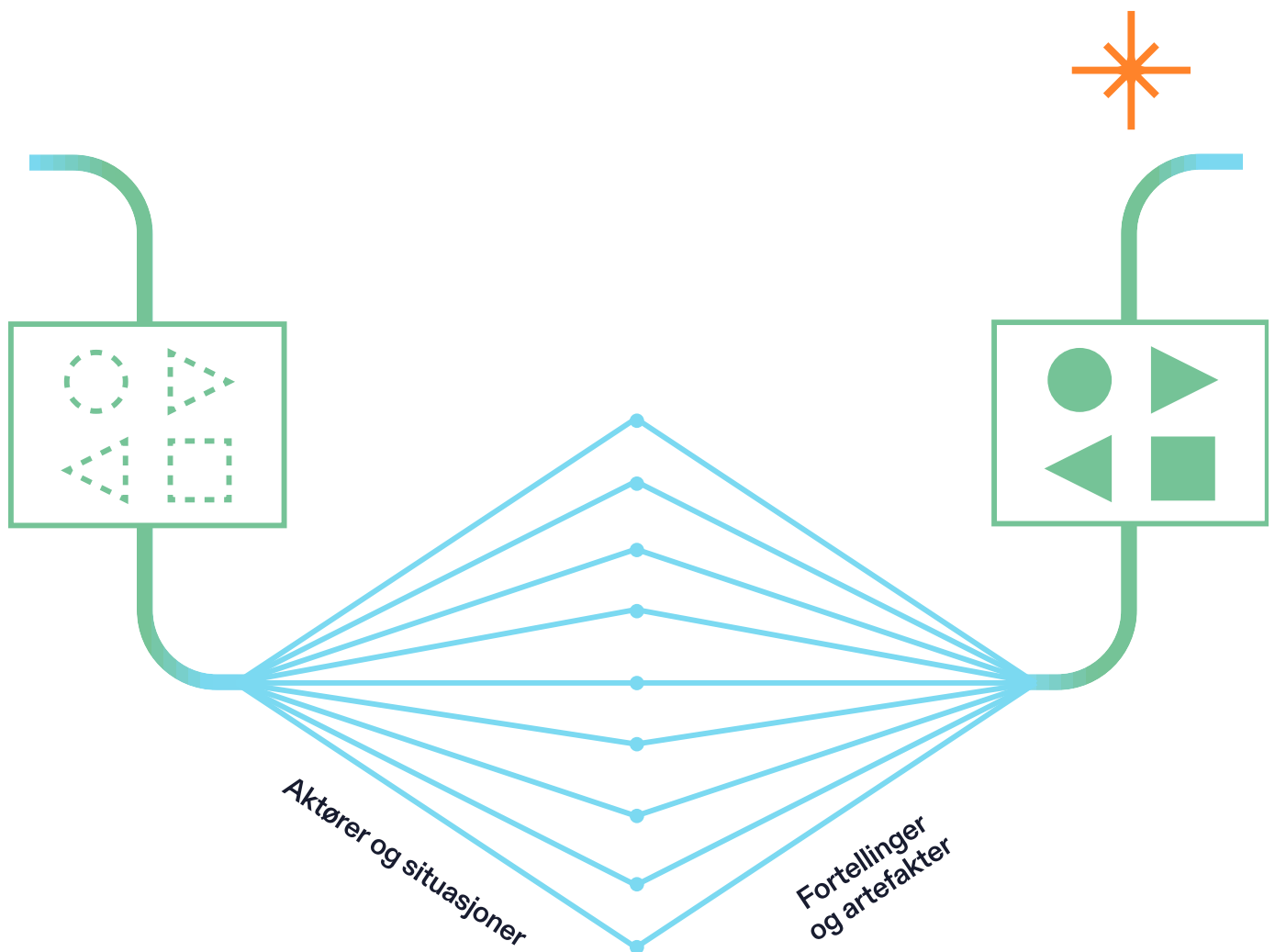

Verksted 2

Scenarioutvikling

Fasilitatorens agenda

Verksted 2

Scenarioutvikling

Tidsplan, Alternativ A

anbefalt varighet

1 t 45 min

forestått tidsrame

09:00-10:45

Dette er en anbefalt tidsplan. Enten jobber én eller flere grupper med ett scenario om gangen, og tar de fire scenarioene etter tur over flere dager, eller så fordeler dere de fire scenarioene på minst fire grupper som jobber parallelt. I begge tilfeller bør oppgave 1 og 2 gjennomføres sammenhengende for hvert scenario.

foreslått klokkeslett		anbefalt varighet
09:00-09:15	Kort introduksjon til framsynsprosessen, forventningsavklaring og introduksjonsrunde i gruppen/e	15 min
09:15-09:45	Oppgave 1: Bygge ut scenarioene – aktører, situasjoner, hendelser	30 min
09:45-10:30	Oppgave 2: Bearbeide scenarioene – fortellinger og artefakter	45 min
10:30-10:45	Avslutning	15 min

Verksted 2

anbefalt varighet

6 t 30 min

forestått tidsrame

09:00-15:30

Scenarioutvikling

Tidsplan, Alternativ B

Dette er en stram tidsplan som forutsetter at én eller flere grupper jobber seg gjennom alle scenarioene på én dag. Bruk denne planen bare hvis dere kun har anledning til å samle deltakerne denne ene dagen.

foreslått klokkeslett		anbefalt varighet
09:00-09:15	Kort introduksjon til framsynsprosessen, forventningsavklaring og introduksjonsrunde i gruppen/e	15 min
09:15-09:45	Oppgave 1: Bygge ut scenarioene – aktører, situasjoner, hendelser. Scenario 1	30 min
09:45-10:30	Oppgave 2: Bearbeide scenarioene – fortellinger og artefakter. Scenario 1	45 min
10:30-10:45	Pause	15 min
10:45-11:15	Oppgave 1: Bygge ut scenarioene – aktører, situasjoner, hendelser. Scenario 2	30 min
11:15-12:00	Oppgave 2: Bearbeide scenarioene – fortellinger og artefakter. Scenario 2	45 min
12:00-12:30	Lunsjpause	30 min
12:30-13:00	Oppgave 1: Bygge ut scenarioene – aktører, situasjoner, hendelser. Scenario 3	30 min
13:00-13:45	Oppgave 2: Bearbeide scenarioene – fortellinger og artefakter. Scenario 3	45 min
13:45-14:00	Pause	15 min
14:00-14:30	Oppgave 1: Bygge ut scenarioene – aktører, situasjoner, hendelser. Scenario 4	30 min
14:30-15:15	Oppgave 2: Bearbeide scenarioene – fortellinger og artefakter. Scenario 4	45 min
15:15-15:30	Avslutning	15 min

Verksted 2

anbefalt varighet

30 min

deres klokkeslett

--:--:--

Scenarioutvikling

Oppgave 1:

Bygg ut scenarioene – aktører, situasjoner, hendelser

Trinn 1: Finn hovedelementene i scenarioet	10 min
Trinn 2: Velg og diskuter sentrale problemstillinger og situasjoner for hovedaktøren	20 min

Slik setter dere opp oppgaven:

Ha utskrifter av 1) **scenarioet**, 2) **målvisjonen** og eventuelt 3) **framtidshjul** fra verksted 1 som kan relateres til scenarioet, på bordet foran dere.

Hvis dere bruker scenarioene som følger med verktøykassa, ha også med ark med **refleksjonsspørsmål** som er utarbeidet til hvert scenario.

Slik går dere fram:

1. Be én deltaker kort oppsummere scenarioet mens alle andre «går inn» i framtidsbildet. La deretter deltakerne løfte fram de elementene denne verdenen preges av.
2. Be gruppen velge én hovedperson for scenariofortellingen sin, og diskuter hvilke problemer eller konflikter denne personen kan stå i – særlig situasjoner der målvisjonen, direkte eller indirekte, står på spill.

Verksted 2

Scenarioutvikling

anbefalt varighet

30 min

deres klokkeslett

Oppgave 1:

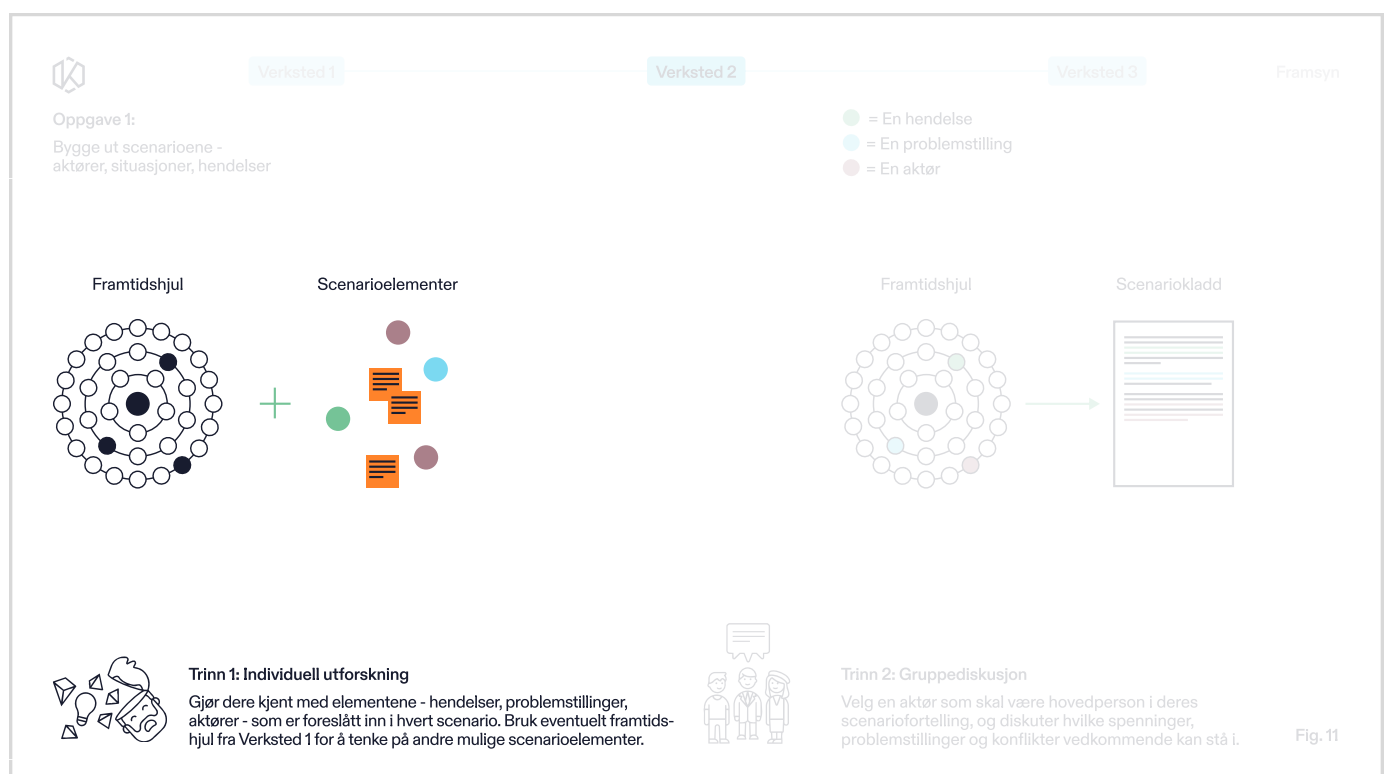
Bygge ut scenarioene – aktører, situasjoner, hendelser

Trinn 1:
Finn hovedelementene i scenarioet**10 min****Trinn 2:**
Velg og diskuter sentrale problemstillinger og situasjoner for hovedaktøren **20 min**

Be deltakerne plassere seg mentalt inne i scenarioet, mens en deltaker gir en kort oppsummering av det (1 minutt).

Be alle deltakerne, én etter én, svare kort på **ett** av følgende spørsmål:

- Hva er de viktigste kjennetegnene ved dette framtidsbildet?
- Hvilke stemninger og følelser ligger i luften?
- Hva skjer i denne verdenen? Hvilke spenninger og konflikter oppstår i den?
- Hva betyr dette for deg og familien din, for venner, lokalsamfunn, kolleger, arbeidsplass/virksomhet, karriere?
- Hvem drar nytte av måten ting fungerer på i dette scenarioet?
- Hvem føler seg ivaretatt og hvem er ekskludert i dette scenarioet?

Verksted 2

Scenarioutvikling

Oppgave 1:

Bygge ut scenarioene – aktører, situasjoner, hendelser

anbefalt varighet

30 min

deres klokkeslett

Trinn 1:

Finn hovedelementene i scenarioet

10 min

Be gruppen velge én hovedperson til scenariofortellingen dere skal lage innenfor dette scenarioet. Det kan være en person som representerer virksomheten deres, eller en person som tydelig står for et bestemt perspektiv eller en verdi som blir berørt av målvisjonen.

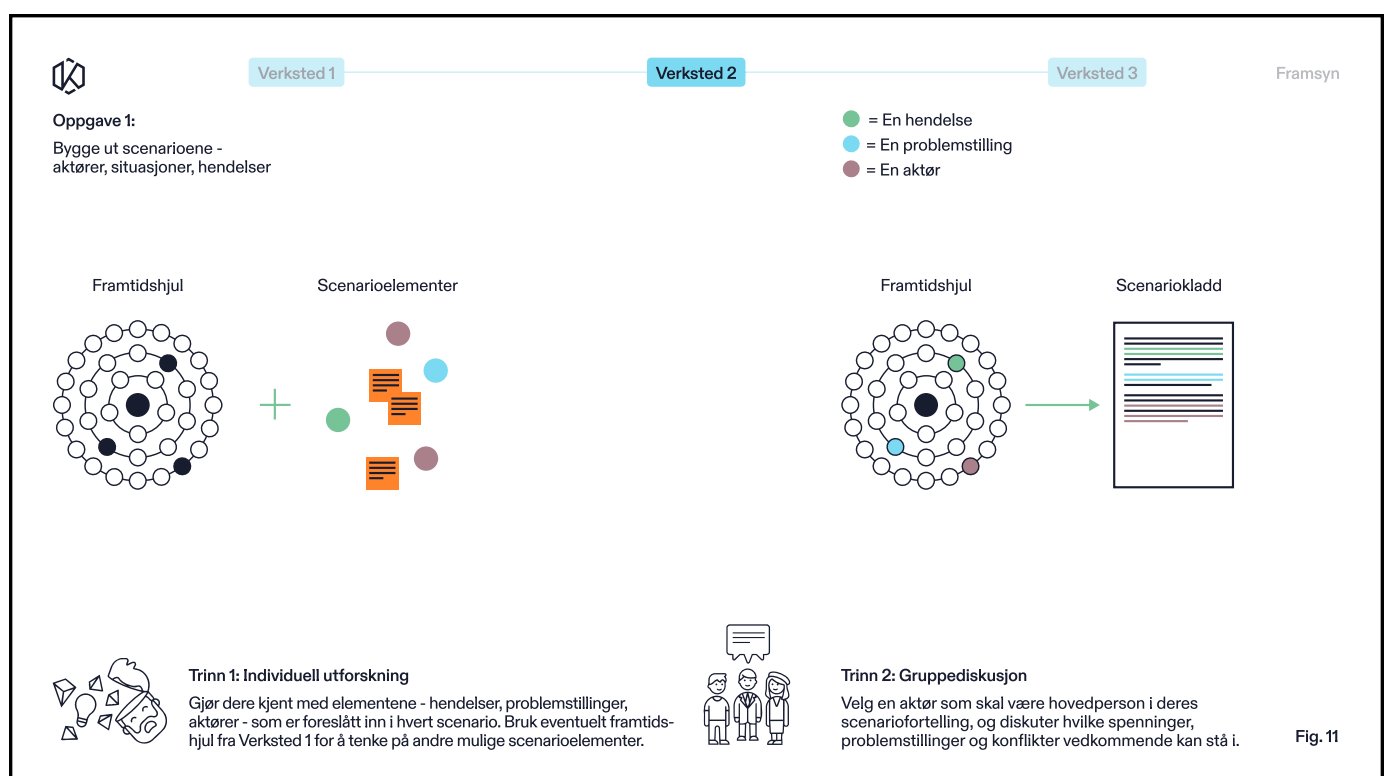
Trinn 2:

Velg og diskuter sentrale problemstillinger og situasjoner for hovedaktøren

20 min

Be gruppen snakke om:

- *Hvilke problemer eller konflikter kan denne personen stå i? Tenk på situasjoner der målvisjonen, direkte eller indirekte, står på spill.*

Verksted 2

Scenarioutvikling

Oppgave 2:

Bearbeide scenarioene – fortellinger

anbefalt varighet

25 min

deres klokkeslett

---:--:--:--

Trinn 1:

Sett dere inn i aktørens ståsted

5 min

Trinn 2:

Bygg ut fortellingen slik at aktørens utfordringer, behov og prioriteringer settes på spissen

20 min

Slik går dere fram:

1. **Gå inn i framtiden:** Be hver deltaker lese startscenarioet fra forrige oppgave for seg, og forestille seg hverdagen til aktøren deres i denne framtiden – hva gjør hen, hvor, med hvem?
2. **Lag mikrofortellingen:** En og en foreslår dere et nytt ledd i et hendelsesforløp der aktøren står i en konkret utfordring fra forrige oppgave.
3. **Bygg og skjepp historien:** Skriv ned forslagene inn i rekkefølge. Etter hvert forslag still spørsmålet på nytt og diskuter: *Hvilke nye utfordringer eller handlingsrom åpner dette for aktøren?* Juster og utdyp der det trengs.

Verksted 2

Scenarioutvikling

Oppgave 2:

Bearbeide scenarioene – fortellinger

anbefalt varighet

25 min

deres klokkeslett

Trinn 1:

Sett dere inn i aktørens ståsted

5 min

Be deltakerne leve seg inn i hvordan aktøren dere har valgt har det i den framtiden dere nå tar for dere. Bruk fantasien til å utforske hva denne personen konkret jobber med, og hvordan hen har det i denne framtiden.

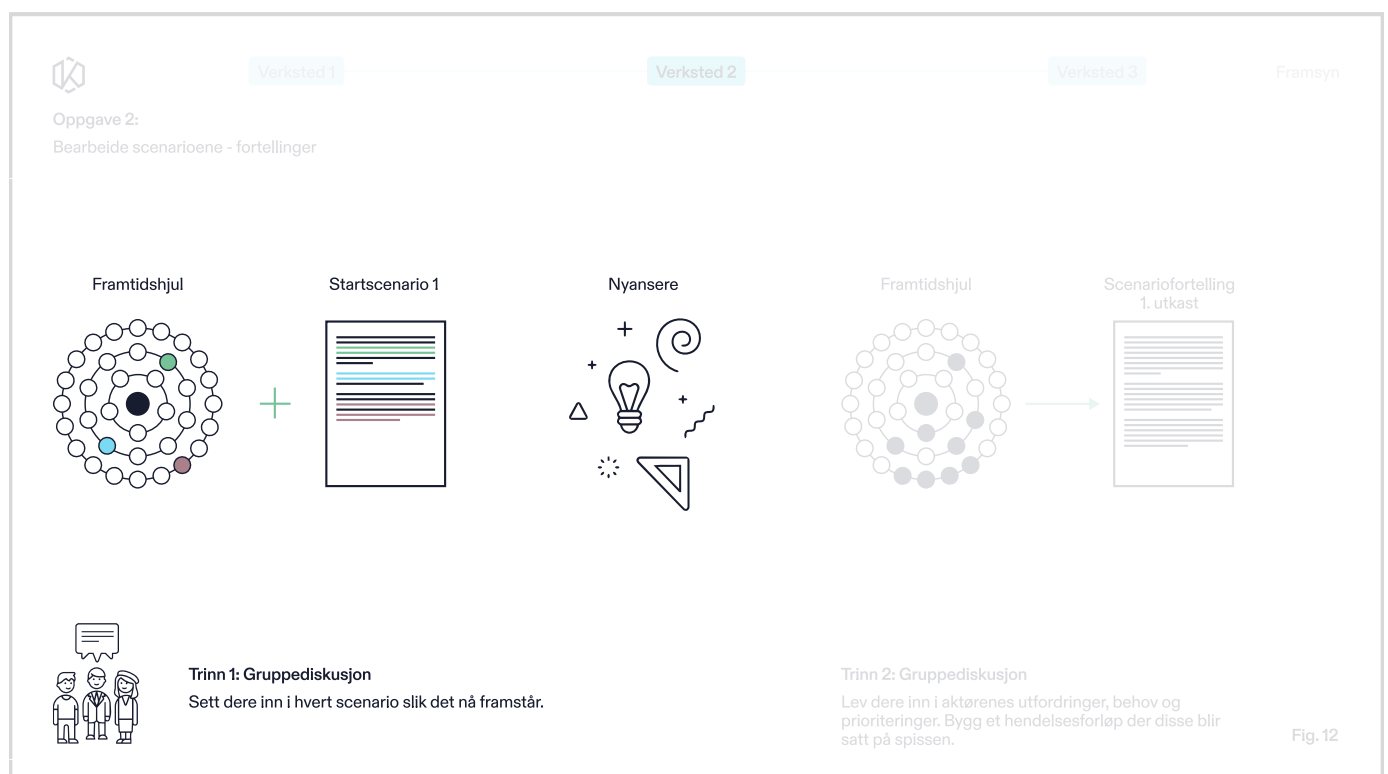
Trinn 2:

Bygg ut fortellingen slik at aktørens utfordringer, behov og prioriteringer settes på spissen

20 min

Hvis dere startet verksted 2 med ett av de forhånds-utviklede, overordnede scenarioene, skal dere nå lage en liten hverdagshistorie på bakkenivå.

Dere skal fram til en scenariofortelling: en konkret, detaljert og sanserik beskrivelse av en mulig framtid, der vi følger én tydelig hovedperson.

Verksted 2

Scenarioutvikling

Oppgave 2:

Bearbeide scenarioene – fortellinger

anbefalt varighet

25 min

deres klokkeslett

Trinn 1:
Sett dere inn i aktørens ståsted

5 min

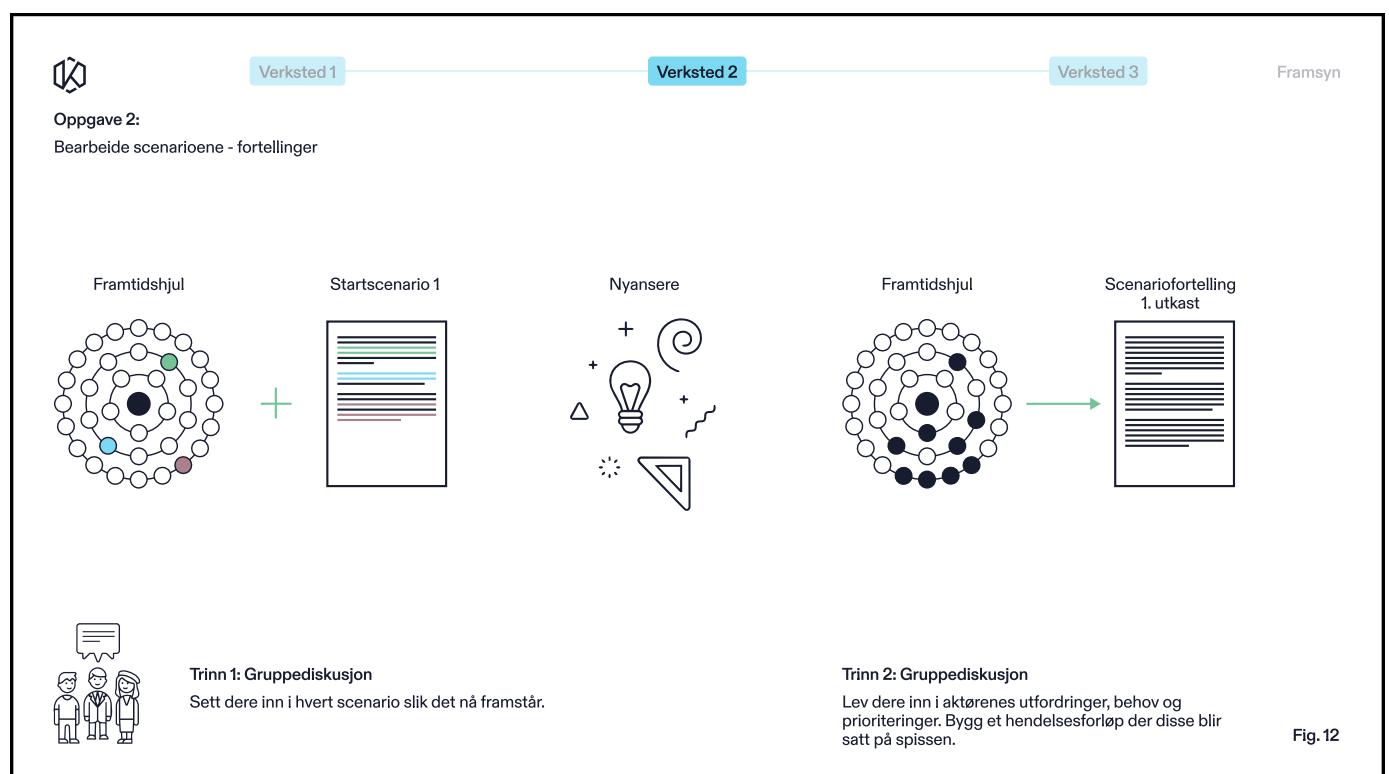
Trinn 2:
Bygg ut fortellingen slik at aktørens utfordringer, behov og prioriteringer settes på spissen

20 min

Be hver deltaker foreslå én konkret hendelse i en historie der den valgte aktøren står i en av utfordringene fra forrige oppgave.

Snakk sammen om hvert forslag:

Hvilke andre utfordringer eller handlingsrom kan denne aktøren møte, gripe eller utforske i denne framtiden?

Verksted 2

Scenarioutvikling

Oppgave 2:

Bearbeide scenarioene – artefakter

anbefalt varighet

20 min

deres klokkeslett

--:--:--

Trinn 3:

Analyser hvilke artefakter som finnes i scenariofortellingen

5 min

Trinn 4:

Forestill dere andre artefakter som finnes i scenariofortellingen

15 min

Slik går dere fram:

1. **Velg artefakter:** Hver deltaker velger én konkret «ting» fra framtiden som passer inn i fortellingen (for eksempel en tjeneste, teknologi, støtteordning, plattform, trend eller et nyhetsoppslag).
2. **Bygg dem inn i historien:** Snakk sammen om hvilke flere artefakter som kan finnes i denne framtiden. Skriv dem inn i scenariofortellingen og juster historien slik at artefaktene får en tydelig og meningsfull rolle.

Verksted 2

Scenarioutvikling

Oppgave 2:

Bearbeide scenarioene – artefakter

anbefalt varighet

20 min

deres klokkeslett

Trinn 3:

5 min

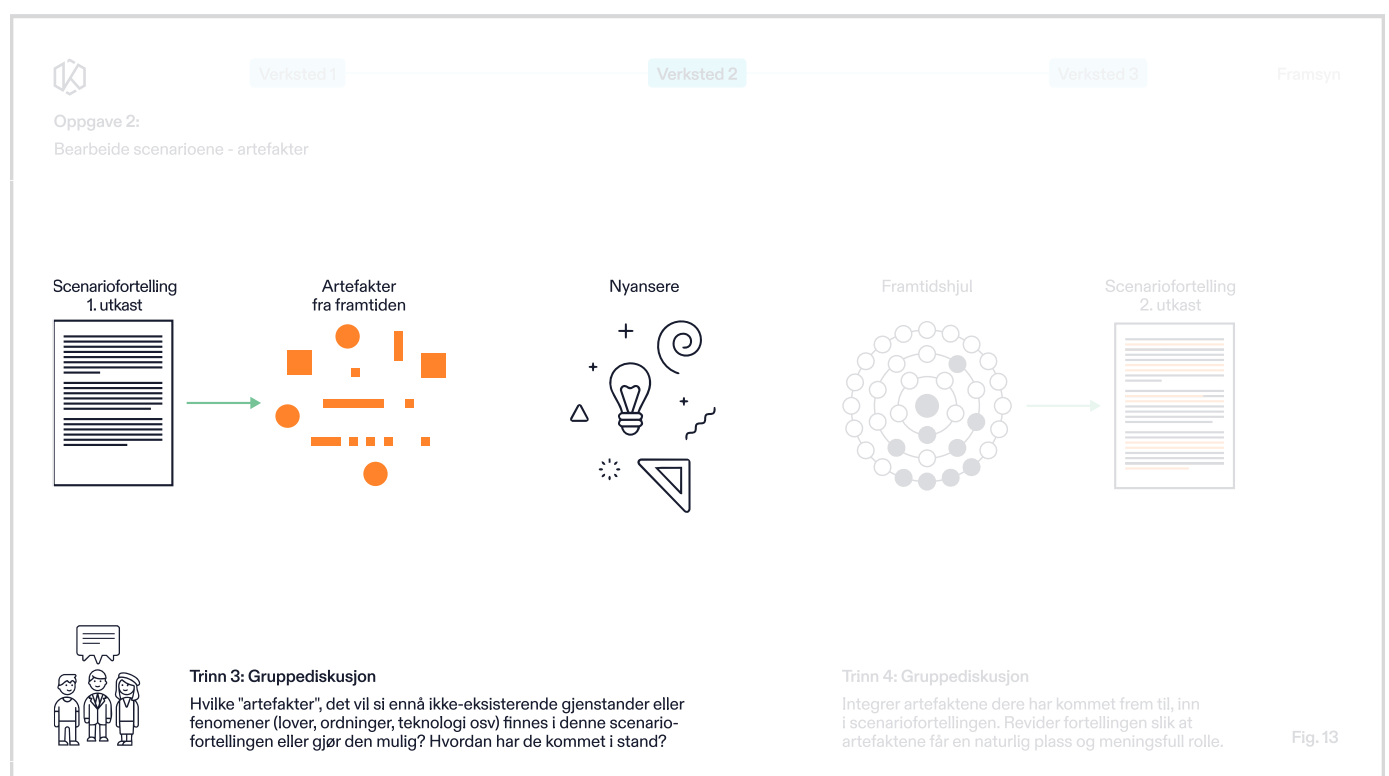
Analyser hvilke artefakter som finnes i scenariofortellingen

Trinn 4:

15 min

Forestill dere andre artefakter som finnes i scenariofortellingen

Be hver deltaker velge én artefakt som er viktig i fortellingen. Med artefakt mener vi et konkret spor fra framtiden – for eksempel et nyhetsoppslag, en ny teknologi, en kulturell trend, et politisk vedtak, et fysisk produkt, en digital plattform, en tjeneste, en støtteordning eller en samarbeidsform som ennå ikke finnes i dag.

Verksted 2

Scenarioutvikling

Oppgave 2:

Bearbeide scenarioene – artefakter

anbefalt varighet

20 min

deres klokkeslett

Trinn 3:

Analyser hvilke artefakter som finnes i scenariofortellingen

5 min

Trinn 4:

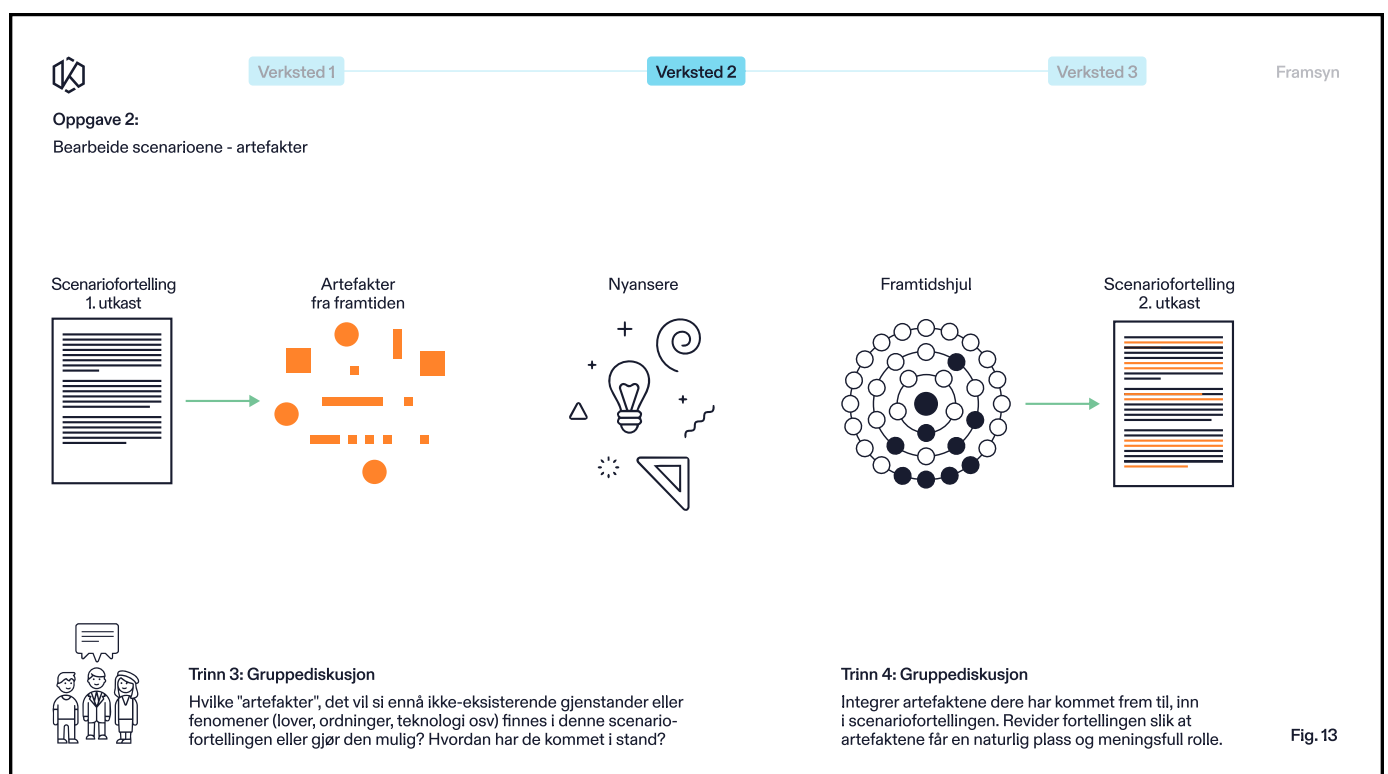
Forestill dere andre artefakter som finnes i scenariofortellingen

20 min

Be gruppen snakke sammen om:

- Hvilke andre artefakter kan finnes i denne fortellingen – også ting som bare antydes eller ligger i bakgrunnen?

Skriv disse artefaktene inn i scenariofortellingen, og juster historien ved behov, slik at de får en naturlig plass og en tydelig, meningsfull rolle. Artefaktene skal gjøre framtidsbildet mer levende og vise hvilke strukturer, praksiser og konflikter som preger denne framtiden.

Verksted 2

Scenarioutvikling

Avslutning

anbefalt varighet

15 min

deres klokkeslett

--:--:--

Avslutning

Prosjektleder eller en av fasilitatorene ber hver gruppe presentere scenariofortellingen sin. De skal kort forklare hvem som er hovedpersonen, og hvilke hovedutfordringer personen står i, og nevne noen av artefaktene som inngår i fortellingen.

Prosjektleder/fasilitator gir en oppsummering av dagen, takker for innsatsen og informerer om prosessen videre.